

Тематичний план (витяг з робочої навчальної програми) самостійної роботи

№ теми	Назва теми	Питання самостійної роботи	Кількість годин
1.2	Цивільні права та обов'язки, їх здійснення та виконання	Відшкодування майнової та моральної шкоди. Зміст майнової та моральної шкоди. Способи відшкодування шкоди.	2
1.3	Фізична особа як суб'єкт цивільного права	Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи та його правові наслідки. Визнання фізичної особи недієздатної та його правові наслідки.	2
1.4	Юридичні особи як суб'єкти цивільного права	Відповідальність юридичних осіб. Управління юридичними особами. Припинення юридичної особи.	2
1.6	Об'єкти цивільного права	Цінні папери. Групи та види цінних паперів. Передача прав та виконання за цінними паперами.	2
1.7	Правочини	Недійсність правочину та його правові наслідки. Нікчемний та оспорюваний недійсні правочини. Фіктивні та удавані правочини	2
1.8	Представництво	Представництво за законом. Комерційне представництво, представництво за довіреністю. Зміст довіреності. Умови дійсності довіреності.	2
1.9	Строки та терміни. Позовна давність	Зміна тривалості, обчислення та початок перебігу позовної давності. Зупинення перебігу та переривання перебігу позовної давності. Наслідки спливу позовної давності.	2
1.10	Особисті немайнові права фізичних осіб	Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи	1
2.1	Право власності та інші речові права	Захист права власності. Право власника на витребування майна, грошей і цінних паперів. Визнання права власності.	2
2.2	Право інтелектуальної власності	Право інтелектуальної власності на літературний, художній та інший твір (авторське право).	2
2.3	Основні положення про зобов'язання	Способи забезпечення виконання зобов'язання. Неустойка. Поручка. Гарантія. Завдаток. Застава. Притримання.	2
2.4	Загальні положення про договір	Публічний договір. Договір приєднання, попередній договір, договір на користь третьої особи.	2
2.5	Договір купівлі-продажу	Договір роздрібної купівлі-продажу. Продаж товару за зразками, з використанням автоматів, з умовою про доставку товару покупцеві. Договір	2

		найму-продажу.	
2.6	Договір поставки	Договір поставки товару для державних потреб	2
2.7	Договір контрактації сільськогосподарської продукції.	Особливості укладання та виконання договорів контрактації сільськогосподарської продукції. Відповідальність сторін за невиконання умов договору контрактації.	2
2.8	Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу	Особливості укладання та виконання договору постачання енергетичними та іншими ресурсами. Відповідальність за невиконання договору постачання енергетичними та іншими ресурсами	2
2.9	Договір міни, дарування	Обов'язки дарувальника, прийняття дарунка. Розірвання договору дарування на вимогу дарувальника.	2
2.10	Договір ренти	Право платника безстрокової ренти на відмову від договору ренти. Право одержувача безстрокової ренти на розірвання договору. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження майна, переданого під виплату безстрокової ренти та під виплату ренти на певний строк.	2
2.11	Договір довічного утримання (догляду)	Правові наслідки розірвання договору довічного утримання (догляду). Правові наслідки смерті набувача.	2
2.12	Найм (оренда)	Договір найму земельної ділянки	2
2.13	Найм (оренда) житла	Ремонт житла, плата за користування житлом за договором найму житла. Розірвання договору найму житла	2
2.14	Позичка	Обов'язки користувача. Розірвання договору позички. Припинення договору позички. Відповідальність сторін стосовно договору позички	2
2.15	Підряд	Договір побутового підряду. Зміст договору. Форма договору. Застосування законодавства про захист прав споживачів до договору побутового підряду.	2
2.16	Послуги	Відповідальність виконавця за порушення договору про надання послуг.	2
2.23	Позика. Кредит. Банківський вклад та рахунок	Договір банківського рахунку. Порядок укладання договору банківського рахунку. Операції за рахунком, що виконуються банком. Кредитування рахунку. Підстави списання грошових коштів з рахунку.	2
2.24	Факторинг. Розрахунки	Розрахунки за акредитивом за інкасовими дорученнями, за розрахунковими чеками	2

2.25	Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності	Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.	2
2.26	Комерційна концесія. Спільна діяльність	Поняття «спільна діяльність». Договір про спільну діяльність. Форма та умови договору про спільну діяльність.	2
2.27	Недоговірні зобов'язання.	Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смерті, завданої внаслідок недоліків товарів та послуг.	2
2.28	Спадкове право	Прийняття спадщини. Виконання заповіту. Виконавець заповіту, його повноваження. Оформлення права спадщини.	2
3.1	Поняття, принципи, джерела сімейного права	Загальна характеристика законодавства, що регулює шлюбно-сімейні відносини. Система права та законодавства	2
3.2	Сім'я та сімейні правовідносини	Сімейні правовідносини. Загальні засади регулювання сімейних відносин. Суб'єкти сімейних правовідносин. Підстави виникнення, зміни і припинення сімейних правовідносин. Види сімейних правовідносин	2
3.3	Шлюб та визнання його недійсним	Підстави і порядок визнання шлюбу недійсним. Шлюб, що визнається недійсним за рішенням суду та може бути визнаний недійсним за рішенням суду	2
3.4	Припинення шлюбу	Підстави припинення шлюбу. Розірвання шлюбу за рішенням суду. Юридичні наслідки розірвання шлюбу. Державна реєстрація розірвання шлюбу.	2
3.5	Особисто немайнові права та обов'язки подружжя	Право на материнство. Право на батьківство. Право дружини та чоловіка на розподіл обов'язків і спільне вирішення питань життя сім'ї. Право дружини та чоловіка на особисту свободу.	2
3.6	Майнові права та обов'язки подружжя	Спільна сумісна власність подружжя. Підстави набуття права спільної сумісної власності подружжя. Шлюбний договір. Право на його укладення. Зміст шлюбного договору. Початок дії та строк дії шлюбного договору. Правовий режим майна за шлюбним договором. Відмова від шлюбного договору, його розірвання та визнання недійсним.	2
3.7	Визначення походження дітей	Визнання батьківства та материнства за рішенням суду. Оспорювання батьківства особою, яка записана батьком дитини. Спір про материнство.	2

3.8	Особисті немайнові права та обов'язки батьків і дітей	Підстави та наслідки позбавлення батьківських прав. Порядок поновлення в батьківських правах. Відібрання дітей від батьків без позбавлення їх батьківських прав.	2
3.9	Майнові правовідносини батьків і дітей	Права батьків та дітей щодо користування майном. Управління майном дитини. Використання доходу від майна дитини	2
3.10	Аліментні відносини подружжя, батьків і дітей	Позбавлення одного з подружжя права на утримання. Припинення права одного з подружжя на утримання. Обов'язок батька. Матері утримувати повнолітніх дітей. Обов'язок повнолітніх доньки. Сина утримувати батьків. Визначення розміру аліментів на батьків.	2
3.11	Усиновлення	Тасмниця усиновлення. Недійсність усиновлення. Позбавлення усиновлювача батьківських прав.	2
3.13	Права та обов'язки інших членів сім'ї та родичів	Майнові права та обов'язки діда, баби, сестри, вітчима, мачухи, пасинка, падчірки.	2

Тема 1.2 Цивільні права та обов'язки, їх здійснення та виконання

План

Відшкодування майнової та моральної шкоди. Зміст майнової та моральної шкоди. Способи відшкодування майнової та моральної шкоди.

Література:

Основна:

- 1.Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365.
- 2.Харатинов Є.О., Старцев О.В. Цивільне право України:підручник. – Вид. 2,пре

Додаткова:

- 1.Цивільне право України /За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.1.Загальна частина. – К.:2003.- С.71 -82.
2. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.161 -167

Питання для самоперевірки

- 1.Які ви знаєте основні види шкоди, за заподіяння якої цивільне законодавство передбачає відповідальність?
2. Що ми називаємо в практиці збитками?
3. Коли збитки відшкодовуються в повному обсязі?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 1.3 Фізична особа як суб'єкт цивільного права

План

1. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи та його правові наслідки.
2. Визнання фізичної особи недієздатною та його правові наслідки.

Література:

Основна:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
2. Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.1. Загальна частина. – К.:2003.- С.119 -141.

Додаткова:

1. Харатинов Є.О., Старцев О.В.. Цивільне право України: підручник. – Вид. 2, прероб. і доп. – К.: Істина, 2007. – С. 111 – 138

Питання для самоперевірки

1. Який психічний розлад впливає на можливість рішення суду щодо обмеження цивільної дієздатності?
2. Які правові наслідки визнання особи недієздатною?
3. У якому випадку встановлюється піклування?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 1.4 Юридичні особи як суб'єкти цивільного права

План

1. Відповідальність юридичних осіб.
2. Управління юридичними особами.
3. Припинення юридичної особи.

Література:

Основна:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
2. Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.1. Загальна частина. – К.:2003.- С.166 -120. 1

Додаткова:

1. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.128 -135.
2. Харатинов Є.О., Старцев О.В.. Цивільне право України: підручник. – Вид. 2, прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 139 – 163.

Питання для самоперевірки

1. Що означає принцип самостійної відповідальності юридичної особи?
2. Які ви знаєте основні органи управління юридичними особами?
3. Чим відрізняється ліквідація юридичної особи від її правонаступництва як форми припинення юридичної особи?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 1.6. Об'єкти цивільного права

План

- 1.Цінні папери.
- 2.Групи та види цінних паперів. Передача прав та виконання за цінними паперами

Література:

Основна:

- 1.Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.3651.
2. Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.1.Загальна частина. – К.:2003.- С.109 -118

Додаткова:

1. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.136 – 145

Питання для самоперевірки

1. Що таке цінний папір?
2. Які ви знаєте групи та види цінних паперів?
3. Які ви знаєте види облігацій?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 1.7 Правочини

План

- 1.Недійсність право чину та його правові наслідки. .Нікчемний та оспорюваний недійсні правочини.
- 2.Фіктивні та удавані правочини

Література:

Основна:

- 1.Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
- 2.Цивільне право України /За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.1.Загальна частина. – К.:2003.- С.227 -243.

Додаткова:

1. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.168 -183
2. Харатинов Є.О., Старцев О.В. Цивільне право України: підручник. – Вид. 2,прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 175- 202

Питання для самоперевірки

1. Які ви знаєте підстави нікчемності правочинів?
2. В яких випадках правочин, вчинений без згоди органу опіки та піклування , є нікчемним?
3. Що таке правочин, вчинений у результаті зловмисної домовленості представника однієї сторони з другою стороною?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 1.8 Представництво

План

1. Представництво за законом.
2. Комерційне представництво.
3. Представництво за довіреністю, зміст довіреності, умови дійсності довіреності

Література:

Основна:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365.
2. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.196 – 202

Додаткова:

1. Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.1.Загальна частина. – К.:2003.- С.244 -257
2. Харатинов Є.О., Старцев О.В. Цивільне право України: підручник. – Вид. 2,прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 255- 272

Питання для самоперевірки

1. Що таке представництво за законом?
2. Охарактеризуйте комерційне представництво.
3. Що таке довіреність?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 1.9 Строки та терміни. Позовна давність

План

- 1.Зміна тривалості, обчислення та початок перебігу позовної давності.
- 2.Зупинення перебігу та переривання перебігу позовної давності. Наслідки спливу позовної давності.

Література:

Основна:

- 1.Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.1.Загальна частина. – К.:2003.- С.298 -273
2. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.184 -196

Додаткова:

- 1.Харатинов Є.О.,Старцев О.В..Цивільне право України:підручник. – Вид. 2,прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 164 – 174.

Питання для самоперевірки

- 1.Коли починається перебіг строку позовної давності?
- 2.Чим відрізняється між собою супинення і переривання перебігу соролу позовної давності?
3. Які визнаєте наслідки спливу позовної давності?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 1.10. Особисті немайнові права фізичних осіб

План

Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.

Література:

Основна:

1. Цивільне право України / За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.: Юрінком Інтер. 2002. – С. 254 – 266
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - №40-44. - Ст. 365

Додаткова:

1. Конституція України. – Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1996. - №30. – Ст. 141.

Питання для самоперевірки

1. Що таке таємниця особистого життя ?
2. Охарактеризуйте право особи на свободу пересування.
3. Охарактеризуйте право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації.

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.1. Право власності та інші речові право

План

- 1.Захист права власності.
- 2.Право власника на витребування майна, грошей і цінних паперів.
- 3.Визнання права власності.

Література:

Основна:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
2. Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.1.Загальна частина. – К.:2003.- С.273 -298

Додаткова:

1. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.275 – 469
- 2.Харатинов Є.О., Старцев О.В., Цивільне право України: підручник. – Вид. 2,прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 271 - 348

Питання для самоперевірки

1. Що таке віндикаційний та негаторний позов?
2. У чому полягає суть права власника на витребування майна, грошей та цінних паперів?
3. В якому разі володілець майна вважається недобросовісним?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.2. Право інтелектуальної власності

План

Право інтелектуальної власності на літературний, художній та інший твір (авторське право).

Література:

Основна:

1.Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365

Додаткова:

1.Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.1.Загальна частина. – К.:2003.- С.211 -219

Питання для самоперевірки

- 1.Що таке авторське право?
- 2.Визначте суб'єктів авторського права.
- 3.Що таке співавторство?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.3. Основні положення про зобов'язання

План

- 1.Способи забезпечення виконання зобов'язання.
- 2.Неустойка.
- 3.Порука. Гарантія. Завдаток. Застава. Притримання.

Література:

Основна:

- 1.Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
- 2.Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.1.Загальна частина. – К.:2003.- С.211 -219

Додаткова:

1. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.128 -135

Питання для самоперевірки

- 1.Що таке неустойка?
2. Що таке гарантія?
3. Які ви знаєте основні види застави?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.4. Загальні положення про договір

План

Публічний договір, договір приєднання, попередній договір, договір на користь третьої особи.

Література:

Основна:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
2. Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.1. Загальна частина. – К.:2003.- С.467 - 480

Додаткова:

1. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.617 – 638
2. Харатинов Є.О., Старцев О.В. Цивільне право України: підручник. – Вид. 2, прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 459 - 481

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте публічний договір.
2. Що таке договір приєднання ?
3. Що таке договір на користь третьої особи?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.5. Договір купівлі-продажу

План

1. Договір роздрібної купівлі-продажу.
2. Продаж товару за зразками, з використанням автоматів, з умовою про доставку товару покупцеві.
3. Договір найму-продажу.

Література:

Основна:

- 1.Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
- 2.Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.2.Особлива частина. – К.:2003.- С.6 - 29

Додаткова:

- 1.Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.5 – 45
- 2.Харатинов Є.О.,Старцев О.В., Цивільне право України: підручник. – Вид. 2,прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 481- 536

Питання для самоперевірки

- 1.Що таке договір роздрібної купівлі-пролажу?
- 2.Охарактеризуйте договір найму-продажу.
- 3.Переліч обов'язки сторін за договором найму-продажу.

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.6. Договір поставки

План

Договір поставки товару для державних потреб

Література:

Основна:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365.
2. Харатинов Є.О., Старцев О.В. Цивільне право України: підручник. – Вид. 2, прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 500 - 509

Додаткова:

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
2. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.83 – 95.

Питання для самоперевірки

1. Що таке договір поставки для державних потреб?
2. Визначте умови договору.
3. Визначте права та обов'язки сторін.

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.7. Договір контрактації сільськогосподарської продукції

План

1. Особливості укладання та виконання договорів контрактації сільськогосподарської продукції.
2. Відповідальність сторін за невиконання умов договору контрактації.

Література:

Основна:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
2. Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.2.Особлива частина. – К.:2003.- С.32 - 34

Додаткова:

1. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.101 -104

Питання для самоперевірки

1. В якій формі повинен бути укладений договір контрактації сільськогосподарської продукції?
2. Чи може договір контрактації сільськогосподарської продукції мати плановий характер?
3. В яких випадках можливе звільнення від відповідальності певної сторони в договорі контрактації сільськогосподарської продукції?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.8 Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.

План

1. Особливості укладання та виконання договору постачання енергетичними та іншими ресурсами.
2. Відповідальність за невиконання договору постачання енергетичними та іншими ресурсами

Література:

Основна:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
2. Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.2. Особлива частина. – К.:2003.- С.34 - 36

Додаткова:

1. Харатинов Є.О., Старцев О.В. Цивільне право України: підручник. – Вид. 2, прероб. і доп. – К.: Істина, 2007. – С. 512 - 514

Питання для самоперевірки

1. Які ви знаєте особливості укладання договору постачання енергетичними та іншими ресурсами.
2. Охарактеризуйте виконання договору постачання енергетичними та іншими ресурсами.
3. Дайте характеристику відповідальності за невиконання договору постачання енергетичними та іншими ресурсами

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.9 Договір міни, дарування

План

- 1.Обов'язки дарувальника, прийняття дарунка.
- 2.Розірвання договору дарування на вимогу дарувальника.

Література:

Основна:

- 1.Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
2. Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.2. Особлива частина. – К.:2003.- С.36 - 49

Додаткова:

1. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.: Юрінком Інтер.2002. – С.79 – 83, С. 105 – 112
- 2.Харатинов Є.О.,Старцев О.В.. Цивільне право України: підручник. – Вид. 2,прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 514- 524

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте обов'язки дарувальника,
2. Як відбувається прийняття дарунка?
3. Як відбувається розірвання договору дарування на вимогу дарувальника.

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.10. Договір ренти

План

- 1.Право платника безстрокової ренти на відмову від договору ренти.
- 2.Право одержувача безстрокової ренти на розірвання договору.
- 3.Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження майна, переданого під виплату безстрокової ренти та під виплату ренти на певний строк.

Література:

Основна:

- 1.Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
- 2.Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.2.Особлива частина. – К.:2003.- С. 49 - 51

Додаткова:

1. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.128 -135
- 2.Харатинов Є.О., Старцев О.В.. Цивільне право України: підручник. – Вид. 2,прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 524 - 527

Питання для самоперевірки

1. В чому полягає суть безстрокової ренти?
2. В яких випадках рентне зобов'язання може бути припинено за особливих підстав?
3. Чи може договір безстрокової ренти бути розірваний за рішенням суду?
4. Як здійснюються розрахунки між сторонами договору ренти у разі розірвання безстрокової ренти?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.11 Договір довічного утримання

План

Правові наслідки розірвання договору довічного утримання (догляду). Правові наслідки смерті набувача.

Література:

Основна:

1.Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365

2.Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.2.Особлива частина. – К.:2003.- С.51- 56

Додаткова:

1. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.112 – 120

2. Харатинов Є.О.,Старцев О.В.. Цивільне право України: підручник. – Вид. 2,прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 527 - 536

Питання для самоперевірки

1. Визначте правові наслідки розірвання договору довічного утримання (догляду).
2. Охарактеризуйте правові наслідки смерті набувача.

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.12. Найм (оренда)

План

Договір найму земельної ділянки

Література:

Основна:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
2. Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.2. Особлива частина. – К.:2003.- С.56 - 81

Додаткова:

1. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С. С.120 – 165
2. Харатинов Є.О., Старцев О.В.. Цивільне право України: підручник. – Вид. 2,прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 536 - 571

Питання для самоперевірки

1. Що таке договір найму земельної ділянки?
2. Охарактеризуйте права та обов'язки сторін.
3. Визначте об'єкт оренди.

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.13. Найм (оренда) житла

План

1. Ремонт житла, плата за користування житлом за договором найму житла.
2. Розірвання договору найму житла.

Література:

Основна:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
2. Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.2. Особлива частина. – К.:2003.- С.77 - 84

Додаткова:

1. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.149 – 165
2. Харатинов Є.О., Старцев О.В.. Цивільне право України: підручник. – Вид. 2,прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 571- 576

Питання для самоперевірки

1. До чиїх обов'язків належить здійснення капітального ремонту за договором найму (оренди) житла?
2. На вимогу якої сторони можливе розірвання договору найму житлового приміщення?
3. В яких випадках передбачено виселення з наданням іншого благоустроеного житлового приміщення?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.14 Позичка

План

- 1.Обов'язки користувача.
- 2.Розірвання договору позички.
- 3.Припинення договору позички. Відповідальність сторін стосовно договору позички

Література:

Основна:

- 1.Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365.
- 2.Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.2.Особлива частина. – К.:2003.- С.84 - 91

Додаткова:

- 1.Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.168 – 173
- 2.Харатинов Є.О.,Старцев О.В..Цивільне право України:підручник. – Вид. 2,прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 576 - 579

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте обов'язки користувача.
2. Перелічіть випадки розривання договору позички.
3. В яких випадках договір позички припиняється?
4. В яких випадках сторони несуть відповідальність за даним договором?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.15. Підряд

План

1. Договір побутового підряду. Зміст договору. Форма договору.
2. Застосування законодавства про захист прав споживачів до договору побутового підряду.

Література:

Основна:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365.
2. Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.2. Особлива частина. – К.:2003.- С. 91 - 116

Додаткова:

1. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.175 – 189
2. Харатинов Є.О., Старцев О.В.. Цивільне право України: підручник. – Вид. 2,прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 586 - 611

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте договір побутового підряду.
2. Визначте зміст договору. Форма договору.
3. Дайте характеристику застосування законодавства про захист прав споживачів до договору побутового підряду.

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.16 Послуги

План

Відповідальність виконавця за порушення договору про надання послуг

Література:

Основна:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
2. Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.2. Особлива частина. – К.:2003.- С.120-124

Додаткова:

1. Харатинов Є.О., Старцев О.В. Цивільне право України: підручник. – Вид. 2, прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 164 – 616 - 619

Питання для самоперевірки

1. Що таке договір про надання послуг?
2. В яких випадках виконавець буде нести відповідальність за порушення договору про надання послуг?
3. Хто може бути виконавцем?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.23 Позика. Кредит. Банківський вклад та рахунок

План

1. Договір банківського рахунку.
  2. Порядок укладання договору банківського рахунку.
  3. Операції за рахунком, що виконуються банком. Кредитування рахунку.
- Підстави списання грошових коштів з рахунку.

Література:

Основна:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
2. Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.2. Особлива частина. – К.:2003.- С.181 -216

Додаткова:

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
2. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.330 – 400

Питання для самоперевірки

1. Назвіть основні види рахунків залежно від їх призначення.
2. Чому договір банківського рахунку характеризується як реальний і двосторонній?
3. На підставі яких документів відкриваються поточні рахунки фізичним особам?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.24. Факторинг. Розрахунки

План

Розрахунки за акредитивом за інкасовими дорученнями, за розрахунковими чеками

Література:

Основна:

- 1.Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
- 2.Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.2. Особлива частина. – К.:2003.- С.238 - 271

Додаткова:

- 1.Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.368 - 400
- 2.Харатинов Є.О.,Старцев О.В.. Цивільне право України: підручник. – Вид. 2,прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 682 - 691

Питання для самоперевірки

1. В яких випадках застосовується відкличний акредитив?
2. Чим відрізняється банк-емітент від виконуючого банку?
3. Що таке розрахунковий чек? Яке його призначення?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.25 Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності

План

1. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
2. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.

Література:

Основна:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
2. Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.2. Особлива частина. – К.:2003.- С.271 - 279

Додаткова:

1. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.205 – 233
2. Харатинов Є.О., Старцев О.В., Цивільне право України: підручник. – Вид. 2,прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 699 - 702

Питання для самоперевірки

1. Чому договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності є консенсуальним та двостороннім?
2. Чи можна за договором про створення за замовленням і використанням об'єкта права інтелектуальної власності обмежити право творця цього об'єкта на створення інших об'єктів?
3. Чому договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності є реальним?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.26. Комерційна концесія. Спільна діяльність

План

Поняття «спільна діяльність». Договір про спільну діяльність. Форма та умови договору про спільну діяльність.

Література:

Основна:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
2. Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.2. Особлива частина. – К.:2003.- С.279 - 294

Додаткова:

1. Цивільне право України. Стефанчук Р. О. – К. Прецедент 2005. – С.245 – 256.
2. Харатинов Є.О., Старцев О.В.. Цивільне право України: підручник. – Вид. 2,прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 699 - 702

Питання для самоперевірки

1. Що таке договір про спільну діяльність.
2. Визначте форму договору про спільну діяльність.
3. Охарактеризуйте умови

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.27. Недоговірні зобов'язання.

План

Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смерті, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг.)

Література:

Основна:

- 1.Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
2. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.:Юрінком Інтер.2002. – С.531 – 540

Додаткова:

- 1.Цивільне право України/За загл. Ред. Я.М.Шевченко. – Т.2.Особлива частина. – К.:2003.- С.300 – 332
2. Харатинов Є.О.,Старцев О.В..Цивільне право України:підручник. – Вид. 2,прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 717 - 740

Питання для самоперевірки

1.Що називають джерелом підвищеної небезпеки? Назвіть їх основні групи та види.

2.Чи існують підстави звільнення володільця джерела підвищеної небезпеки від обов'язку відшкодувати завдану шкоду?

3.Перед ким і в яких випадках несе цивільно-правову відповідальність особа за шкоду, завдану смертю потерпілого?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 2.28. Спадкове право

План

- 1.Прийняття спадщини.
- 2.Виконання заповіту. Виконавець заповіту, його повноваження.
- 3.Оформлення права спадщини.

Література:

Основна:

- 1.Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.// Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №40-44.-Ст.365
- 2.Цивільне право України. Стефанчук Р. О. – К. Прецедент 2005. – С.245 – 256.

Додаткова:

1. Цивільне право України /За загл. Ред. О.В.Дзера. – К.: Юрінком Інтер.2002. – С.609 – 630
2. Харатинов Є.О.,Старцев О.В.. Цивільне право України: підручник. – Вид. 2,прероб. І доп. – К.: Істина, 2007. – С. 743 - 803

Питання для самоперевірки

- 1.Охарактеризуйте прийняття спадщини.
2. Визначте виконавця заповіту, його повноваження.
- 3.Як відбувається оформлення права спадщини

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Розділ 3 Сімейне право

Тема 3.1 Поняття, принципи, джерела сімейного права.

План

1. Загальна характеристика законодавства, що регулює шлюбно-сімейні відносини.
2. Система сімейного права та законодавства.

Література:

Основна:

1. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002р.// Відомості Верховної Ради України. – 2002.- №21-22.-Ст.135
2. Сімейне право України. За загал. Ред.. В.І. Борисової, І.В.Жилінкової. – 2-е вид., перероб. і допов.- К.: Юрінком Інтер, 2009. – С.7-52.

Додаткова:

1. Сімейне право України: Навчальний посібник / за ред.. Є. О.Харитонова. – К.: Істина, 2008. – С.5- 16.

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте законодавство, що регулює шлюбно-сімейні відносини.
2. Визначте систему сімейного права та законодавства.

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 3.2 Сім'я та сімейні правовідносини

План

1. Сімейні правовідносини. Загальні засади регулювання сімейних правовідносин.
2. Суб'єкти сімейних правовідносин.
3. Підстави виникнення, зміни і припинення сімейних правовідносин. Види сімейних правовідносин

Література:

Основна:

1. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002.- №21-22.- Ст.135
2. Сімейне право України: Підручник / Л. М. Баранова. – К., 2002.- С.23 – 32.

Додаткова:

1. Ромовська З. Сімейне право — перспективи розвитку // Основні напрямки реформи цивільного права в Україні // Зб. статей та матеріалів. — К., 1997. — С. 122.

Питання для самоперевірки

1. Що таке сімейні правовідносини?
2. Визначте суб'єктів сімейних правовідносин.
3. Які вам відомі підстави виникнення, зміни і припинення сімейних правовідносин.

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 3.3 Шлюб та визнання його недійсним.

План

1. Підстави і порядок визнання шлюбу недійсним.
2. Шлюб, що визнається недійсним за рішенням суду та може бути визнаний недійсним за рішенням суду.

Література:

Основна:

1. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002р.// Відомості Верховної Ради України. – 2002.- №21-22.-Ст.135
2. Сімейне право України / За ред. В. С. Гопанчука. — С. 58.

Додаткова:

1. Ромовська З. В. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар. — С. 213.

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте підстави і порядок визнання шлюбу недійсним.
2. Який шлюб визнається недійсним за рішенням суду?
3. Перелічіть випадки, коли шлюб може бути визнаний недійсним за рішенням суду.

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 3.4 Припинення шлюбу

План

1. Підстави припинення шлюбу.
2. Розірвання шлюбу за рішенням суду. Юридичні наслідки розірвання шлюбу.
3. Державна реєстрація розірвання шлюбу.

Література:

Основна:

1. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002р.// Відомості Верховної Ради України. – 2002.- №21-22.-Ст.135
2. Сімейне право України. За загал. Ред.. В.І. Борисової, І.В.Жилінкової. – 2-е вид., перероб. І допов.- К.: Юрінком Інтер, 2009. – С.79-98.

Додаткова:

1. Сімейне право України: Навчальний посібник / за ред.. Є. О.Харитонова. – К.: Істина, 2008. – С.40- 58.

Питання для самоперевірки

1. Які вам відомі підстави припинення шлюбу?
2. Охарактеризуйте розірвання шлюбу за рішенням суду
3. Що таке державна реєстрація розірвання шлюбу?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 3.5 Особисті немайнові права та обов'язки подружжя.

План

- 1.Право на материнство. Право на батьківство.
- 2.Право дружини та чоловіка на розподіл обов'язків і спільне вирішення питань життя сім'ї.
- 3.Право дружини та чоловіка на особисту свободу.

Література:

Основна:

1. Красицька Л. В. Цивільно-правове регулювання особистих немайнових прав громадян. — Донецьк: ДІВС МВС України, 2002. — С. 66, 138.
- 2.Сімейний кодекс України від 10 січня 2002р.// Відомості Верховної Ради України. – 2002.- №21-22.-Ст.135

Додаткова:

- 1.Сімейне право України. За загал. Ред.. В.І. Борисової, І.В.Жилінкової. – 2-е вид., перероб. І допов.- К.: Юрінком Інтер, 2009. – С.98-110.

Питання для самоперевірки

- 1.Що таке право на материнство та право на батьківство?
- 2.Охарактеризуйте право дружини та чоловіка на розподіл обов'язків і спільне вирішення питань життя сім'ї.
- 3.Визначте право дружини та чоловіка на особисту свободу.

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 3.6. Майнові права та обов'язки подружжя

План

- 1.Спільна сумісна власність подружжя. Підстави набуття права спільної сумісної власності подружжя.
- 2.Шлюбний договір. Право на його укладення. Зміст шлюбного договору. Початок дії та строк дії шлюбного договору. Правовий режим майна за шлюбним договором. Відмова від шлюбного договору, його розірвання та визнання недійсним.

Література:

Основна:

- 1.Дзера О. В. Деякі проблеми врегулювання відносин власності подружжя в новому Сімейному кодексі України // Юридична Україна. — 2003. — № 1. — С. 58.
- 2.Науково-практичний коментар Сімейного кодексу України / За ред. Ю. С. Червоного. — К., 2003. — С. 104.

Додаткова:

Сімейний кодекс України від 10 січня 2002р.// Відомості Верховної Ради України. – 2002.- №21-22.-Ст.135

Питання для самоперевірки

- 1.Що таке спільна сумісна власність подружжя?
2. Визначте підстави набуття права спільної сумісної власності подружжя.
3. Що таке шлюбний договір?
4. Що складає зміст шлюбного договору?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 3.7. Визначення походження дітей

План

1. Визнання батьківства та материнства за рішенням суду.
2. Оспорювання батьківства особою, яка записана батьком дитини. Спир про материнство.

Література:

Основна:

1. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002р.// Відомості Верховної Ради України. – 2002.- №21-22.-Ст.135
2. Сімейне право України. За загал. Ред.. В.І. Борисової І.В.Жилінкової. – 2-е вид., перероб. І допов.- К.: Юрінком Інтер, 2009. – С.151-166.

Додаткова:

1. Сімейне право України: Навчальний посібник / за ред.. Є. О.Харитонова. – К.: Істина, 2008. – С.89 - 99.

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте визнання батьківства та материнства за рішенням суду.
2. Як відбувається оспорювання батьківства особою, яка записана батьком дитини.
3. Що таке спир про материнство?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 3.8. Особисті немайнові права та обов'язки батьків і дітей

План

1. Підстави та наслідки позбавлення батьківських прав.
2. Порядок поновлення в батьківських правах. Відібрання дітей від батьків без позбавлення їх батьківських прав.

Література:

Основна:

1. Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989 р., ратифікована Постановою Верховної Ради УРСР 27 лютого 1991 року // ВВР УРСР. — 1991. — № 13. — Ст. 145.
2. Закон України від 26 квітня 2001 р. № 2402-III // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 30. — Ст. 142.

Додаткова:

1. Науково-практичний коментар Сімейного кодексу України / За ред. Ю. С. Червоного. — К., 2003. — С. 104.

Питання для самоперевірки

1. Які вам відомі підстави та наслідки позбавлення батьківських прав?
2. Який порядок поновлення в батьківських правах?
3. Як відбувається відібрання дітей від батьків без позбавлення їх батьківських прав?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 3.9 Майнові правовідносини батьків і дітей

План

Права батьків і дітей щодо користування майном. Управління майном дитини.
Використання доходу від майна дитини.

Література:

Основна:

1.Сімейне право України. За загал. Ред.. В.І. Борисової, І.В.Жилінкової. – 2-е вид., перероб. І допов.- К.: Юрінком Інтер, 2009. – С.110 - 139.

2.Сімейне право України: Навчальний посібник / за ред.. Є. О.Харитонова. – К.: Істина, 2008. – С.109 - 124.

Додаткова:

1. Сімейне право України / Гопанчук В.С. – К.: Юрінком Інтер, 2007. – С. 150.

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте права батьків і дітей щодо користування майном.
2. Як відбувається управління майном дитини?
3. Визначте використання доходу від майна дитини.

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 3.10 Аліментні відносини подружжя, батьків і дітей

План

1. Позбавлення одного з подружжя права на утримання. Припинення права одного з подружжя на утримання. Обов'язок батька, матері утримувати повнолітніх дітей.
3. Обов'язок повнолітніх доньки, сина утримувати батьків. Визначення розміру аліментів на батьків.

Література:

Основна:

1. Науково-практичний коментар Сімейного кодексу України / За ред. Ю. С. Червоного. — К., 2003. — С. 104.
2. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002р. // Відомості Верховної Ради України. — 2002.- №21-22.- Ст.135

Додаткова:

1. Сімейне право України. За загал. Ред.. В.І. Борисової І.В.Жилінкової. — 2-е вид., перероб. І допов.- К.: Юрінком Інтер, 2009. — С.184 - 197.

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте позбавлення одного з подружжя права на утримання.
2. Проаналізуйте обов'язок батька, матері утримувати повнолітніх дітей.
3. Перелічіть обов'язки повнолітніх доньки, сина утримувати батьків.
4. Визначте розмір аліментів на батьків.

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 3.11 Усиновлення

План

1. Таємниця усиновлення.
2. Недійсність усиновлення.
3. Позбавлення усиновлювача батьківських прав.

Література:

Основна:

1. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002р.// Відомості Верховної Ради України. – 2002.- №21-22.-Ст.135
2. Сімейне право України. За загал. Ред. В.І. Борисової, І.В.Жилінкової. – 2-е вид., перероб. І допов.- К.: Юрінком Інтер, 2009. – С.211 - 229

Додаткова:

1. Сімейне право України: Навчальний посібник / за ред.. Є. О.Харитонова. – К.: Істина, 2008. – С.124 - 139.

Питання для самоперевірки

1. Що таке таємниця усиновлення?
2. Проаналізуйте недійсність усиновлення
3. У яких випадках усиновлювача позбавляють батьківських прав?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.

Тема 3.13 Права та обов'язки інших членів сім'ї та родичів.

План

Майнові права та обов'язки діда, баби, сестри, вітчима, мачухи, пасинка, падчірки.

Література:

Основна:

1. Науково-практичний коментар Сімейного кодексу України / За ред. Ю. С. Червоного. — К., 2003. — С. 104.
2. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002р.// Відомості Верховної Ради України. – 2002.- №21-22.-Ст.135

Додаткова:

1. Сімейне право України. За загал. Ред.. В.І. Борисової І.В.Жилінкової. – 2-е вид., перероб. І допов.- К.: Юрінком Інтер, 2009. – С.198 - 211

Питання для самоперевірки

1. Визначте майнові права та обов'язки діда, баби, сестри, вітчима, мачухи, пасинка, падчірки.
2. За яких умов настає обов'язок онуків щодо утримання діда та баби?

Методичні рекомендації

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошиті для самостійної роботи.